

Nr. 1/VI S. Z.

Do

Naczelnego Dowództwa W.P.

Warszawa dnia 21 Stycznia. 1919.

1/.Przesyła się w załączeniu Tymczasową Instrukcję dla Attaches Wojskowych/ Del.wojsk. /

Wszyscy attacheswojskowi mają co do powyższej instrukcji wypowiedzieć swoją opinię, na podstawie dotychczasowych własnych spostrzeżeń i doświadczeń przy równoczesnem uwzględnieniu analogicznych przepisów zastępców wojskowych innych państw.

Spostrzeżenia swe należy jak najszybciej zakomunikować do Oddziału VI Szt.Gen.W.P.

2./W szczególności należy w opiniach swych przedłożyć:

Ustęp D. -Wnioski co do zaprowadzenia stałych połączeń kurjerów, za wzajemnem porozumieniem się z attache wojskowym sąsiedniego państwa.Wniosk na zapotrzebowanie i kwalifikacji personelu kurjerskiego.

Ustęp E. Dekładne żądanie odnośnie do personelu własnego zastępstwa wojskowego / oficerowie i żołnierze / Wyszczególnienie znajdującego się już i żadanego personelu, ewent.przedłożenie stanowczych wniosków w tej sprawie.

Co się tyczy Polskiej Wojskowej Komisji Likwidacyjnej w Wiedniu, za Pełnomocnik P.P. w Wiedniu we wszystkich sprawach odnoszących się do tej Komisji, odnosić się wprost do Min.Spraw Wojsk. gdyż ta komisja, jako organ przejściowy, specjalny ze względu na obecne stosunki, nie stoi w stałym związku z tamt.Zastępstwem wojsk.

Ustęp F. W sprawach ostatecznego uregulowania spraw poborów zagranicznych wojskowych zastępców mianowanych jest deklądna znajomość miejscowych

226
stosunków i uznanie ważności danej wojskowej placówki. Sztab Generalny na podstawie szczegółowych i dekladnie umotywowanych wniosków ze strony attaches wojskowych przeprowadzi ostateczne uregulowanie kwestji poborów. Jak to z załączonej Instrukcji / ustęp F./ wynika, wniosek budżetowy attaches wojskowych powinien zawierać:

a/ osobiste pobory attaches wojskowych i personelu pomocniczego / ofic. i żel./

b/ ewentualne pobory na pomieszczenie ednésnego zastępstwa wojskowego.

c/ Pobory na urządzenie kancelaryjne.

d/ Pobory na zakup samochodu osobistego.

e/ Fundusz dyspozycyjny.

Zaznacza się jednak, że przy układaniu budżetu należy kierować się myślą, iż Państwo Polskie znajduje się obecnie w okresie finansowego wyczerpania i że tylko najbardziej konieczne wydatki będą mogły być uwzględniane.

3./ Attaches wojskowi, którzy w myśl tymczasowej instrukcji nie posiadają wszystkich przepisanych dokumentów mają zameldować o tem Sztabowi Generalnemu przy równoczesnym nadesłaniu jednej fotografii /:55-80:/

4/ Podaje się w końcu do wiadomości, że wkrótce wyjdzie z druku nowy klucz szyfrowy.

5/ Tymczasowa Instrukcja zostaje wydana wedle rozdzielnika:

1. Naczelne Dowództwo W.P.	1.
2. Ministerstwo Spraw Zagranicznych	1.
3. " " Wojskowych	1.
4. Szef Misji Wojskowej w Bukareszcie	1.
5. " " " w Kijowie	1.
6. " " " w Wiedniu	1.
7. Attache wojskowy w Budapeszcie	1.
8. " " " w Bernie	1.
9. " " " w Zagrzebiu	1.
10. Z a p a s	22.

Razem 31. egzpl.

SZEPTYCKI m.p.

Generał Dywizji.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANT GENERALNA
WARSZAWA

L. Dz. 4705 dnia 4 / III 1919.

złącz. Wydział

Za zgodność:

Mielnydor.

SZTAB GENERALNY W.P.

POUFNE.

44015

ODDZIAŁ VI

L. I/VI S.Z.

TYMCZASOWA INSTRUKCJA.

Dla

ATTACHES WOJSKOWYCH /DELEGATOW WOJSK./SZT.GEN.W.P.

WARSZAWA D. Stycznia 1919

331

INDEKS:

- A. Postanowienie ogólne
- B. Obowiązki wojskowe
- C. Obowiązki dyplomatyczne
- D. Raporty, meldunki, służba łączności.
- E. Stałe siły pomocnicze.
- F. Pełnierze, urlopy, ataches wojskowych
/ agent.wojsk./

A. POSTANOWIENIA OGOLNE.

1. Attache wojskowy jest wojskowym reprezentantem armji swego państwa, uesabia więc jego wojskową siłę zbrojną, jest doradcą wojskowym posła, do którego został przydzielonym.

2. Pod względem formalnym attache wojskowy jest członkiem poselstwa do którego został przydzielony.

W sprawach czyste wojskowych zachowuje on jednak swoją samodzielność i ponosi za swoją działalność w takich sprawach sam całkowitą odpowiedzialność.

3. Attache wojskowy ma ogólne zadanie:

a/ Musi za pomocą dokładnej informacji i wyjaśnień wśród sfer miedzajnych i publiczności, państw, przy których został akredytowanym, wzmacniać powagę swej własnej armji.

b/ Trzymać au courant Sztab Gen. własnej armji o wszystkich zdarzeniach wojskowych i wojskowo-politycznych tych państw przy których został akredyto-

wanym.

c/. Zwracać bacznie uwagę na wszystkie sprawy wojskowe-techniczne i wojskovo-gospedarcze, informując Sztab Gen. o stanie posiadania wojskowości przedsiębiorców i fabryk.

d/ Pośredniczyć przy zakupie własnych potrzeb wojskowych za granicę.

4. Szef Sztabu Generalnego przedkłada propozycję mianowania attache wojskowego Naczelnemu Wodzowi W.P., który ją zatwierdza.

5. Jeżeli attache wojskowy nie jest oficerem Szt.Gen. na czas trwania swych funkcji przechodzi na etat Szt.Gen. nosi zaś mundur swego pułku, w którym zostaje w stanie nadliczbowym.

General pełniący służbę attache wojskowego, ma tytuł "Pełnomocnika wojskowego".

6. Jako dowód swej wojskowej misji otrzymuje każdy attache wojskowy z ramienia Min.Spraw Zewn. "paszport dyplomatyczny" i wojskowy "list uwierzytelniający od Szefa Szt.Gen.

7. Wysłanie oficjalne attache wojskowych, stosownie do zwyczajów dyplomatycznych może nastąpić tylko do tych państw, w których znajdują się akredytowane dyplomatyczne przedstawicielstwa.

Obecne, częste nie wyjaśniane stosunki dyplomatyczne, zmuszają jednak do wysłania do niektórych państw zamiast attaches wojskowych, półoficjalnych zastępców wojskowych, tak zwanych "Delegatów wojskowych Szt. Gen. W. P."

Ci nie są oficjalnymi funkcjonariuszami, nie korzystają jak attaches wojskowi z prawa eksteryterjalności.

8. Attaches wojskowi, tak jak wszyscy uwierzytelnieni zastępcy Państwa, korzystają w kraju, w którym są akredytowani z prawa eksteryterjalności.

9. Żądanie pewnego Państwa żeby oficjalny zastępca opuścił kraj, nastąpić może z dwójakich powodów i w dwójaki sposób:

z powodu zerwania stosunków dyplomatycznych przez wręczenie listów uwierzytelniających /Dyplomatycznych

paszportów/,

b/ z powodów ściśle osobistych, odnośnie do danej osoby zastępcy oficjalnego przez odwołanie "Agreement" i żądanie mianowania nowego.

10. Jeżeli attache wojskowy zostaje przez własny rząd odwołany, ma obowiązek zakomunikowania o fakcie tym odpowiednim władzom danych Państw w ten sposób, że prosi o wydanie swych papierów i przedstawia swego następcę w urzędzie.

11. Formalne przyjęcie nowo-przybyłego attache wojskowego następuje w ten sposób, że własny zastępca dyplomatyczny natyfikuje odnośnym władzom Państw, przy których został akredytowanym, jego mianowanie.

Delegat wojskowy Szt.Gen.W.P. z powodu swej półoficjalnej misji nie może nawiązać oficjalnych stosunków z mierzalnymi sferami danych Państw, jednakże nie wyklucza to możności kontaktu nieoficjalnego.

A nawet częste, specjalnie w czasach teraźniejszych nie wyjaśnionych dyplomatycznie może odpowiednie i celowe postępowanie

delegata wojskowego Szt.Gen.W.P. doprowadzić do tego, że wzajemna ufność Państw wzrośnie do tego stopnia, iż nastąpi nawiązanie oficjalnych stosunków dyplomatycznych.

Stanowisko więc delegata wojskowego Szt.Gen.W.P. jest znacznie trudniejszym niż stanowisko attache wojskowego i wymaga niezmiernego taktu i równoczesnej dbałości o dobre i interesa swego Państwa, nawet z zaparciem się siebie.

B. OBOWIAZKI WOJSKOWE.

Najznamienitszą powinnością attache wojskowego / delegata wojskowego Sztabu Gen. W.P. // jest ciągłe dostarczenie Szt.Gen. wszystkich tych danych, które umożliwiają poznanie armji odnośnego państwa aż do najdrobniejszych szczegółów.

W tym celu musi attache wojskowy / delegat wojskowy Szt.Gen. / rozciągać swoją działalność na wszystkie gałęzie życia i czynności wojskowe odnośnego Państwa,

a w szczególności:

- a/ Ordre de bataille z specjalnym wyszczególnieniem wewnętrznej organicznej i ogólnej organizacyjnej budowy armji.
- b/. Cel i sposób tworzenia nowych jednostek bojowych wszelkiego rodzaju.
- c/ Współdziałanie w ćwiczeniach wojskowych, miejsce i taktyczna podstawa ćwiczeń, wrażenia osobiste, krytyka wojsk ćwiczących, jakoteż ich niższych dowódców.
- d/ Obecność na wojskowych paradach.
- e/ Nieustanna orientacja o duchu i dyscyplinie w armji.
- f/ Zwiedzanie wojskowych obiektów i fabryk.
- g/ Wiadomości o normalnej dyslokacji wojsk. Ustalenie nadzwyczajnych przesunięć wojsk i cel tychże.
- h/ Najdokładniejsze wiadomości o wszystkich kwestiach technicznych jak:
 - o uzbrojeniu, o rodzajach i ilości

amunicji, zaopatrzeniu poszczególnych gatunków broni i części formacji wojskowych dostarczenie danych o konstrukcjach środków technicznych.

i/ Dostarczenie planów i kart wszelkiego rodzaju,

j/ Zwracanie dokładnej uwagi na stan przejściowy od stanu pokojowego do stanu wojennego / plany mobilizacyjne /.

k/ Studjowanie wszystkich wojskowych pism.

l/. Dokładna orientacja o wszystkich osobach na kierujących miejscach danej armji, z dokładnym podaniem ich charakteru, zdolności, fizycznej odporności, dobrych i słabych stron jak i nałogach.

m/. Dokładna informacja w duchu powyższym o wszystkich oficerach Szt. Gen.

2. Do obowiązków wojskowych attache / delegatów wojskowych Szt. Gen. W.P. / należy także spis i ewidencja wszystkich wchodzących

w skład W.P. stale przybywających w danym kraju jak i przejezdnych, dalej wpływ na ich zachowanie, nadto w razie potrzeby powołanie ich do służby z rozkazem odejścia do ich formacji wojskowych i przesłania o tym odnośnego meldunku.

3. Wizowanie paszportów na dłuższy lub krótszy pobyt przejezdnych wojskowych.
3. a/ Wystawianie paszportów dla podlegających osób wojskowych i kurjerów według wzoru Nr. 3 z Nr. 678/VI.-

Przestrzeganie prawa wzajemności w sprawach paszportowych i orjentowanie w tym kierunku Szt. Gen.-

4. Udzielanie informacji o obowiązkach służby wojskowej przynależnej do własnego państwa.
5. Ze względu na teraźniejsze stosunki:
 - a/ powracającym do kraju oficerem i żołnierzem może attache wojsk. wyplacać zapomogi w razie udowodnionej, rzeczywistej potrzeby.

Przyczem należy im zwrócić uwagę, że powrocie do kraju zostaną im wypłacone z kas wojskowych diety w wysokości wyznaczonej o ile zgłoszą się i zostaną przyjęci do W.P.

b/Attaches wojskowi / del. wojsk. / na terytorjach b. Monarchji Austro-węgierskiej zobowiązani są również do zajęcia się sprawami osobistymi oficerów i żołnierzy polskich wyszłych ze służby austro-węgier., a wynikających z likwidacji tego stosunku.

Specjalnie chodziłoby o zabezpieczenie własności i majątku osobistego tych oficerów i żołnierzy, ułatwienie przewozu rzeczy, efektów, papierów, pieniędzy i t.p. oraz interwencję i informację w tym względzie.

Te same należy zastosować i na terytorjach b. Niemiec i Rosji.

c/Zorganizowanie wysyłki własnych jeńców wojennych /zakładanie stacji zbieranych i wysyłkowych./

d/Attaches wojskowi na terytorjach b.

menarchji austro-węgierskiej mają starać się o uzyskanie wyekwipowania, ubrania i uzbrojenia wszelkiego rodzaju w drodze ogólnej likwidacji.

Attaches wojskowi strzynać mega każderazowe potrzebne pełnemecnictwo do zawierania konwencji z państwem, w którym jest akredytowanym, o wywóz potrzebnego sprzętu wojennego.

O ileby chodziło o przewóz w drodze umowy zapewnionego nam materiału wojennego przez państwa sąsiednie, należałoby do zadań attaches wojskowych w porozumieniu ze swoim kolegą taki przewóz zapewnić i jaknajrychlej umożliwić.

e/ Attaches wojskowi na terytorjach lub przy granicach Państw koalicyjnych lub neutralnych mają przedewszystkiem rozwinąć starania celem utrzymania od rzečenych państw wszelkich materiałów wojskowych ewentualnie zaprewiantowania dla wojska polskiego i powracających jeńców, celem szybkiego umożliwienia sformowania oddziałów, całkowicie wyekwipowanych.

f/. W razie możliwości zakupów wszelkich wojskowych przedmiotów należy zameldować o tym Sztab Generalny W.P. wraz z podaniem ofert, oraz jednobrzmiący meldunek przesyłać Ministerstwu Spraw Wojskowych.

COBOWIAZKI DYPLOMATYCZNE.

Jednym z głównych warunków dla wydatnej działalności jest konieczność nawiązania ścisłego tak służbowego jak i prywatnego kontaktu z mianowanymi reprezentantami tych państw, które udzieliły agrement, jak również współżycie z wszystkimi obecnymi tam oficjalnymi i nieoficjalnymi przedstawicielami zaprzyjaźnionych albo neutralnych państw.

Specjalnie pożycie towarzyskie daje możność zdobycia ciekawych wiadomości i wejścia w ścisły kontakt z przedstawicielami innych państw.

Najważniejszą zasadą jest wogóle - jak i w życiu dyplomatycznym - zebrać jaknajwięcej wiadomości i najwięcej ich udzielać, a jeżeli

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES.
New York

się udziela, to zawsze ze świadomością swego posłannictwa i celem uzyskania najlepszych informacji dla swego Państwa.

D. RAPORTY, MELDUNKI, SŁUŻBA ŁACENOSCI

1. Każdy attache wojskowy / delegat wojskowy Szt. Gen. W. P. / jest zobowiązany możliwie co 14 dni przysyłać dokładny raport do Szt. Gen. W. P.
2. W sprawach ważnych należy wedle potrzeby przysyłać odnośne meldunki telegraficznie albo przez kurjera.
3. Rzeczą attache wojskowego / delegata wojskowego / jest odnośnie do danych stosunków zapewnić sobie połączenie ze swoim Szt. Gen.

Jako środki porozumiewawcze służą:

- a/ Kurjer / opatrzonego niezbędnymi i wymaganymi dokumentami podróży /,
- b/ Telegraf,
- c/ Telefon,
- d/ Radio.

Normalna droga pocztowa dla służby

żbowych prezumień jest na razie nie wskazana.

4. Celem utrzymania stałej łączności ze Szt.Gen. i attaches wojskowymi sąsiednich państw, należy za wspólnym prezumieniem się utworzyć stałe placówki kurjerskie międzymiastowe.

O ile na miejscu dla służby kurjerskiej brak odpowiedniego personelu, należy zażądać takowego od Oddziału VI Szt.Gen.W.P.

O ustanowionych placówkach kurjerskich jakoteż o stale używanych liniach kurjerskich należy zameldować do Oddziału VI Szt.Gen.W.P. który na podstawie tych meldunków zestawi plan sieci kurjerskiej.

Depesze o treści tajnej muszą być bezwarunkowo szyfrowane. W najbliższym czasie zostanie wydany klucz nowy szyfrowy.

Niedopuszczalne są depesze częściowe szyfrowane..

Każde skompromitowanie klucza ma się natychmiast telegraficznie zameldować Szt. Gen. W. P.

Za przechowanie klucza szyfrowego jest attache wojsk. /del wojsk./ osobiście odpowiedzialny.

5. Poczta, którą otrzymuje kurjer ma być zamknięta, zapieczętowana i wciągnięta w konsygnację, która jako dowód doręczenia zostaje zwróconą attache wojsk.

6. Attache nie przysługuje prawo używania blankietów z nagłówkami "Sztab Gen. W. P."; na blankietach należy umieszczać nagłówek: "Attache / Pełnomocnik/ wojskowy przy Przedstawicielstwie Państwa Polskiego w"

E. STAŁE SIŁY POMOCNICZE.

1. Aż do ostatecznego załatwienia spraw, związanych z ustanowieniem Przedstawicielstw dypl. w państwach zagranicznych, kwestje stałych sił pomocniczych załatwiane będą od wypadku do wy-

padku..

W wypadkach wskazanych może być danym attaches wojskowym przydzielony specjalny oficer techniczny wzgl. inżynier wojskowy .

Attaches wojskowi nie mogą posługiwać się płatnymi konfidentami. Gdyby ktekelwiek zaefiarował swe płatne usługi attaches wojskowi obowiązani są skierować dane osoby do najbliższego D.O.G. swojego Państwa.

P. FOBORY, URLOPY, ATTACHES WOJSK. / DEL. WOJSK. /

1. Ostateczne uregulowania spraw poberów zostanie załatwienem dopiero po zupełnem zainstalowaniu się i dokładnem poznaniu ednośnych miejscowych stosunków.

Aż do tego czasu, należne attaches wojsk. i ich personelowi pomocniczemu dodatki nadzwyczajne / reprezentacyjny, zagraniczny, na sprawianie ubrań cywilnych i t.p. / będą każdorazowe, dla każdego

osobno oznaczane.

Depierow wydać się mającej stałej Instrukcji nastąpi ostateczne załatwienie spraw pęcherów.

2. Co się tyczy zaliczek na podróże obowiązują obecne postanowienia.
3. /Przy podróżach służbowych i poza służbowych koleją lub statkiem należy się attaches wojskowym /del.wojsk./ I klasa.
4. „Każdemu wojskowemu Attache /del.wojsk./ należy się jeden lub więcej samochodów. Ilość takowych zostanie każdorazowo oznaczona.
5. Odnośnie do pomieszczeń dla urzędów i mieszkań prywatnych attaches wojskowych i ich personelu pomocniczego należy przedewszystkiem kierować się zasadą - wykorzystania istniejących na miejscu budynków Państw. Gdyby to okazało się niemożliwym, wówczas należy przedłożyć umotywowany odpowiednio wnio-

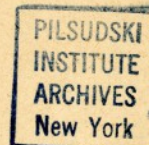
sek i Sztab Generalny W.P. może przyznać pewną kwotę na pomieszczenia urzędowe i prywatne.

To samo dotyczy nabycia i utrzymania koniecznych urządzeń biurowych.

6. Podania o urlopy należy przedkładać w drodze służbowej przez odnośne Zastępstwo dyplomatyczne Szefowi Sztabu Gen. W.P. w Warszawie. Należy również podać czy istnieje konieczność zastępstwa.

Krótkoterminowych urlopów udziela Szef odnośnego Zastępstwa dyplomatycznego przy równoczesnym zameldowaniu o tem Szefowi Sztabu Gen. W.P.

7. Jeżeli attache wojskowy / del. wojsk, wyjeżdża w sprawach służbowych, dłużej niż na 3 dni z miejsca swego pobytu, należy o tem telegraficznie zameldować Szefowi Sztabu Generalnego W.P.

47015

NACZELNE DOWODZTWO W.P.

No. Szt. Gen. 180/VI. pouf.

ŚCIŚLE TAJNE
Trzymać pod zamknięciem

Do
Naczelnego Dowództwa W.P.

W

Warszawa, dnia 25. lutego 1919.

Ustęp D. punkt I. w tymczasowej Instrukcji dla Attaches wojskowych/del. wojsk./znosi się. Należy go w całości skreślić i w miejsce to wkleić załączony dodatek.

Przebieg

zastępcy Wydziału
L. Dzia. / 191 r.
WARSZAWA
ADJUTANTURA GENERALNA
NACZELNE DOWODZTWO WOJSK POLSKICH

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

350
12

D. RAPORTY, MELDUNKI, SŁUŻBA ŁĄCZNOŚCI.

Każdy Attache wojskowy/del.wojsk./jest obowiązany możliwie co 14 dni przysyłać dokładny raport do Szt.Gen. Celem ułatwienia manipulacji wewnętrznej, jakoteż możliwie szybkiego załatwiania spraw poruszanych w raportach czy to przez Oddziały Naczelnego Dowództwa W.P. czy Ministerstwa Spraw Wojskowych lub Zewnętrznych- należy przysyłać raporty w trzech jednobrzmiących egzemplarzach.

Pod względem wewnętrznym raporty te muszą być przejrzyste, zwięzłe i rzeczowe, pod względem zewnętrznym muszą być rozdzielone, stosownie do poruszanej materji na oddzielne arkusze, by każdy oddział czy to Naczelnego Dowództwa W.P. czy Ministerstwa, mógł opracować odnośne sprawy, w poręczonym sobie w zakresie działania.

Dla orjentacji w wypracowywaniu raportów zaznacza się że należy dzielić raport na sprawy:

- a/. organizacji wojsk, mobilizacji, dyslokacji, operacji wojennych i techniki wojennej,
- b/. organizacje i nadzoru służby łączności,
- c/. kolejnictwa i kierownictwa transportowego,
- d/. środków transportowych, taborów ewidencji, i rozdziału broni i materiału wojennego, opinji w sprawach uzbrojenia wyekwipowania i umundurowania, lotnictwa i samochodów.
- e/. informacyjne, więc: dyplomatyczne, ewidencyjne, wywiadowcze, szyfrów i prasowe,
- f/. naukowe,
- g/. geograficzne,
- h/. personalne.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

351

78